Sláwowé,

Praotcowé Čechů,

a bytedlná ſýdla gegich.

Od

Jozefa M. Krále.

Nákladem

Jana Hoſt. Poſpjſſila,
král. kragſkého y biſkupſkého Impreſſora,
a aučinkugjcýho auda Čeſkého národnjho
Muzeum.

Slávowé,

Praotcowé Čechů,

a bytedlná sýdla gegich.

Od

Jozefa M. Krále.

Nákladem

Jana H. Pospjssila,

král. kragsk. y biskupsk. Impressora, a aučinkugjcýho auda Českého národnjho Muzeum.

W Hradcy Králowé nad Labem a Orlicý, 1825.

Wysoce včenému,

a

důstognému

Pánu, Panu

Jozefowi Liboslawowi Zieglerowi,

Doktoru pjsma swatého, c. k. professoru bohomluwectwj pastýřského a literatury České w Králowé Hradcy, řádnému audu Českoslowenské včené společnosti w Vhřjch, a aučinkugjcýmu členu Českého národnjho Muzeum,

z hluboké wážnosti a oddanosti

obětuge

Jozef Mirowit Král.

Wysoce včený

a

důstogný Pane!

Přjčina, která mne k sepsánj přjtomného spj=
sku přiwedla, gest ta: abych přemilé wlasti
swé, kteráž mne na swět wywedla, wychowala,
wyvčila, žiwnostj opatřila, a gesstě posawáde
milostiwě opatruge a chowá, gakožto wděčný
syn swé dobrotiwé matce, něgaké znamenj ne
tak odměny, gako raděgi wděčnosti na gewo dal.

Druhá přjčina: abych důwodně starožitnost
gazyka Slowenského, y gazyka národu Českého,
nám od Slowanů, weleslawných praotců na=
ssich co neydražssj dědictwj pozůstaweného, osla=

wil, a y ty, kteřj w lůnu ſtarowěké matky Če-
chye ſe zrodili, za ſwůg mateřſký gazyk ſe ſty-
dj, a geg zlehčugj, k láſce ſwého tak ſtarožitné-
ho, ſlawného, ozdobného, hogného, vžitečného a
libého gazyka poněkud powzbudil.

Třetj přjčina, která mne k ſloženj ſpjſku to-
hoto pohnula, geſt: abych Waſſj Důſtognoſti
ſwau hlubokau vctiwoſt, wážnoſt a wděčnoſt
proneſl, Wám, genžto ſte w temnoſti mého ſrd-
ce giſkru, která w plamen láſky k wlaſti ſe zňa-
la, rozkřeſal, Wám, genžto nevnawenau ſnaž-

nostj na zpustlém a dosawáde mnohým ostjm porostlém poli gazyka y národu Českého dnem y nocý pracugete, nowými a nowými hlubokého vměnj swého plody wlast ozdobugete, a ze swatého wlastenským Muzám poswěceného, Wám swěřeného chrámu wždy wjce a wjce pracowitých dělnjků na pole wlasti wywádjte.

Bůh wssemohaucý rač Wassj Důstognosti dlauhého žiwota a stálokwětného zdrawj popřjti, neustálých o wzdělánj a oslawenj gazyka Českého wynaložených pracý požehnati, aby hog=

ných vžitků plodily, a tak aby památka a při-
pomjnánj Wassj Důstognosti v věrných Čechů
dlauho w čerstwé paměti zůstáwala.

Wassj Důstognosti

s hlubokau vctiwostj, oddanostj a sseтrnostj

se poraučj

Jozef Mirowit Král,
kaplan.

Psáno w Branné
dne 2. ledna 1825.

Neystarssj nám známj Sláwowé,
aneb Slowané, praotcowé Česského národu, a bytedlná sýdla gegich

Neystarssj přjběhowé toho daleko a ssiroko rozssjřeného národu tak neprohlédlau zastřeni gsau temnostj, že přjběhopisowé y ti neystarssj, chtjce se domakati půwodu a prwnjch bytedlných mjst geho, do rozličných nesrownáwagjcých se důmyslů padli. Hágek z Libočan, Přibjk Pulkawa z Tradenina, a Kozmás neystarssj spisowatel přjběhů Českých prawj: že giž při stawenj wěže Babylonské Slowané přjtomni byli.*) Důmyslu Hágkowa také Brenc z Březyny se držj.**) Jan Merygnola, gegž Bohuslaw Balbjn wěrně následowal, za arcyotce Slowanů Jafeta

*) Hagek. Prodrom. annal. edit. a G. Dobner F. I. Przibik Pulkawa chroni. mon. Bohem. in edit. F. III. Cosmas chroni. Bojem. apud Menken Tom. III.

**) Brzezina in Diario belli hussitici.

wdáwá.*) Eneáš Sylwius Pikolominy prawj: půwod národu Slowenského ne při wěži Babylonské, ani w korábu Noeowě, ale w rozkoſſném rági w lůnu matky pokolenj lidského hledati ſe muſý.**)

Ginj naproti tomu ſmeyſſlj, že Slowané od gezera Meotyckého moře, nebo od řeky Dněpru přiſſedſſe, buď od měſta Sklow tam ſe nacházegjcýho, nebo od těleſné poddanoſti, njž pod ſwými knjžaty, anebo po přemoženj gich, od Karla welkého ſewřeni byli, od ſlowa německého „Sklawe," gméno Skláwi, Sklavi, Sklavoni, Sklaveni obdrželi. Dle ſwědectwj Prokopa a Sarnycya wſſak gméno Sláw mnohem ſtarſſj geſt, nežli měſto Sklow nebo Slow.***) Rowněž tak neprávě ſlowo Sláw, od ſlowa německého Skláw ſe odwozuge; nebot to ſlowo Skláw, za čaſu Karla welkého geſſtě nepowědomo bylo; a gméno Sláw giž w ſſeſtém ſtoletj v Jornandeſa, Prokopa a Pawla

---

*) Jafet, otec náš, třetj ſyn Noéůw, od něhož Slowané a Čechowé půwod wzali, ne gak ſe množý domnjwali, od Cháma. Ten Jafet obdržel Ewropu, gegjžto meze od Cylicye a Syrye až ku králowſtwj Marokánſkému k ſtraně západnj, a k welkému moři ſwěta ginák Okeánu ſe táhnau. Tak Bohuſlaw Balbjn. Bohuslav. Balbinus in Decade L. I.

**) Aeneas Sylvius Piccolomini historia Bohem. c. 2.

***) Stanisl. Sarnic. annal. Polono. L. IV. Exhardus. c. 27. c. 28.

Warnefryda ſe nacházý.*) A dále, neyſtarſſj Slowanowé ani knjžat neměli, aniž kdy těleſnau poddanoſtj ſewřeni byli, nýbrž toliko předſtawených měli, gež Zuzany, Skudány a ſudj nazýwali.**)

Někteřj také ſe domnjwagj: žeby Slowané z Azye, a ſyce z Azyatſké Paſlagonye do Ewropy byli přiſſli; o tom wſſak, žeby tam odtud byli přiſſli, nikde ani doſt malá ſe nenacházý památka. Geſtliže po ſtopě ſtarožitného Slowenſkého národu až do ſſeſtého wěku ſljdjme, tuk nacházýme: že giž w ſſeſtém ſtoletj na dwa národnj kmeny byl rozdělen, totiž w Slowany a Anty, nebo Anthy. Slowané kraginu od půwodu řeky Wiſly (Weichſel) a Karpatů k půlnocy ležjcých, až k řece Dněſtr nazwané obýwali; Antowé wſſak od Dunage po černém moři též až k Dněſtru ſwá bytedlná měli mjſta; a oba ti národowé dle Jornandeſa, národem

*) Jornandes, de rebus Get. Procopius Caesariensis, de bello Gothorum. Paulus Warnefried de geſt. Longob.

**) Dle Bogufala, kronykáře Polſkého název pán, znamená pána wětſſjho, majorem dominum, z čehož pozděgi název Čeſký: Panoš půwod wzal, kterýmž názwem, gak dj Dalemil: hiſto. Boleslaviensi c. 30. geſſtě w 13. ſtoletj ſſlechticowé ſe wyznamenáwali. Supán, nebo také Zupán dle Bandura byl předſtawený celé kraginy. Staroſlowenſké ſlowo: Skudara, které pak w Czuda, a nápotom w Suda a ſaud ſe změnilo, znamená ſudjho; nebo Skud v ſtarých Slowanů ſaudce, nebo ſudj ſe gmenowal.

Windjkým nebo Wendſkým, t. g. Srbſkým ſlauli. Po čaſe když Herulowé, Srbowé a Oſtrogotowé od Ermanrycha, krále Gotů, přemoženi byli, Srbowé z gednoho pocházegjcý kmene na tři djly, totiž: w Srby, Anty a Sláwy ſe rozdělili. Slowané tedy a Srbowé nebo Wendowé, dle ſwědectwj wſſech ſpiſowatelů, gſau gednoho wýznamu a gména.*) Ti Srbowé, nebo Slowané, od nepamátného čaſu giž před narozenjm Kryſta Pána w Ewropeyſké Sarmácyi nebo Scythyi (Scythia) na zábřežj wýchodnjho moře přebýwali. W těch kraginách ağſſteynem obchod wedauce, neyprw Feničanům, a pak y Řekům do známoſti přiſſli. Řekowé gich nazýwali Enety, nebo Henety, kterýž názew nic giného nenj, nežli přeloženj půwodnjho názwu Sláw nebo Slawnj, gak Slowané ſami ſe gmenowali. Gméno Sláw půwodně od gména Sláwa pocházý. Sláwa a ſlawiti v ſtarých Slowanů newyznamenáwalo toliko oſlawu, oſlawowat, nýbrž také chwálu a chwálit, tak

---

*) Peſſina z Čechorodu w ſwém ſpiſu o wálkách Morawſkých dj: Slavorum diversa nomina uno nomine Venedi dicti. t. g. Rozdjlná gména Sláwů gednjm názwem Srbowé, čili Wenedowé ſe nazýwagj.

Troilus, w ſpiſu ſwém proti Matěgowi Sudětiſowi pſaném prawj: Ti, kteřj prw Wenedowé, t. g. Srbowé, Sláwowé, Slawjnowé ſe nazýwali, za dnů naſſich Čeſſi ſe gmenugj.

Awentin w letopiſých národu Čeſkého dj: Wenedowé nebo Srbowé w gazyku naſſem gſau Slowané.

gak až po dnes Slowané w způsobu magj řjcy: Boha slawiti, a oslawiti, a sláwa Bohu.*)
Kdyby gméno Sláw půwodně od slowa pocházelo, tužby starj Sláwowé, Slaweni a Slowácy, ne wssak Slawani, Slawácy a Sláwi se byli nazýwali; kdežto w neystarssjch letopisých nikde Slowani, Slowi, ale wssudy Slawácy a Sláwowé, Slawoni, Sclavoni, Σκλαβενοι se gmenugj, z čehož se spatřuge, že názew Slowan, Slowani teprw w pozděgssjch časých počátek wzal.**)
Řekowé gméno Sláwů, Slawanů do swého gazyka přeložiwsse, Enety ge nazwali, kterýžto názew s názwem Slawan, Slawané stegného wýznamu gest; αινεω, ηνεσα, tolik gako slawný nebo chwály hodný sluge, a pocházý od půwodnjho slowa αινος chwála. Tak také Wandaly, Řekowé nazýwali Alany, nebo gméno Βανδιλοι od slowa αλαομαι pobjhati, taulati se

*) Jordanes: Nomen adjectivum slawný in singulari, et slawnj in plurali, latum habet usum in linqua Slavica.; quidquid enim augustum, inclytum, clarum, gloriosum, honorabile, laudabile dicere volunt, vocabulo hoc insigniunt. v. c. slawnj králowé; slawný národ, slawné králowstwj; slawnj předkowé, a t. d.

**) Venedos rectius posterior ætas vocavit Slavos, quia sibi ipsi dicebantur Slavini, Slavaci et variante dialecto Slovani. Phili. Cluveri. Germa. antiqui. L. III. c. 44. p. I.

pocházý, co s gotyckým slowem wandeln, z něhož názew Wandal powstal, stegného wýznamu gest.

Rusowé za času Claudia Ptolomea Skwáry se nazýwali, co s názwem Slowenským Rusy nebo Rosy geden wýznam má. Tak také Longobardowé μακροπωγονεσ nazwáni byli, od μακροσ (makros) dlauhý, a πωγων (pogon) brada nebo fausy; protože ten národ dlauhau bradu nebo fausy nesl.

Poněwadž wšak krom Enetů na wýchodnjm moři bydljcých, také w Belgii na zátoce moře Adryatského w Paflagonyi, národ Enetský názwaný bydlel, smeyšleli někteřj: že ti Enetowé z Paflagonye do Ewropy přitáhše, w rozličných Ewropských kraginách se rozložili. Dle wypsánj cesty Scylaxowé z Karyandry (Cariandra) za panowánj krále Peršanského Darya Hystaspesa, as 500 let před narozenjm Krysta Pána psaného, w nyněgšjm Benátsku (Venezien) Henetowé bydleli, kteřj dle Livia léta od stwořenj swěta 2822, a před narozenjm Krystowým 1183. z Paflagonye pod zpráwau wůdce swého Antenocea tam přitáhli, a brzy, gak dj Cornelius Nepos gméno Paflagoni ztratiwše, Wenety, nebo Benatčany se nazýwati počali.*)

---

*) Joannes Lucius de reg. Dalm. et Croat. Livius Dec. L. I.
Julius Solinus Polyhist. c. 46.

Wssecka ta zde gmenowaná pjsma nedokazugj wjce, nežli že w ssedé wěkowitosti w Paflağonyi národ Enetský nazwaný přebýwal, který po čase do Wlach se přeplawě, wládu Benátskau tam založil, a snad y Belğii obywately osadil; nikterak wssak tjm se dokázati nemůže, žeby ti Enetowé z gednoho společného kmene Enetů na wýchodnjm moři bydljcých byli. Nebož Enetowé Paflağonsstj, s Enety od wýchodnjho moře, ani řečj, mrawnostj a obřady se nesrownáwali; aniž v neystarssjch spisowatelů dost malá zmjnka o přjbuzenstwj těch dwau národů se činj. Neywjce tomu důmněnj, žeby Enetowé od wýchodnjho moře s Enety z Paflağonye z gednoho kmene pocházeli, na odpor se stawj Strábo, an prawj:*) w Kapadocyi, w sausednj zemi Paflağonye, obogjm se mluwilo gazykem, ano řeč Kapadočanů mnohými Paflağonskými slowy smjssená byla, gako gsau: Bagas, Biasas, Aeniates, Ratotes, Zar, Lokes, Tiberus, Gasys, Ologasis, Manes a t. d., z kterých slow gak dj Jordán, žádný Slowanský půwod wywesti se nemůže, z čehož následuge, že Paflağončané národ od Slávů rozdjlný byl.**)

---

*) Strabo Geographia I. 12.

**) Bagas, Biasas, Aeniates, Ratotes, Zar, Lokes, Tiberus, Gasys, Ologasis, Manes. Ex his autem vocabulis, dicit Jordanus, nullam radicem Slavi-

Dle Gebharda Srbowé nebo Enetowé, na wýchodnjm moři bydljcý, z wywrácené léta 342. před Krystem z Cytycké nebo Skolotycké řjsse wznik neboli půwod wzali.*) Král Scytycký Micheáš, nebo Atheas léta po stwořenj swěta 3663., před Krystem 341., s králem Filipem z Macedonye proti Istryanům se spogil; přessed pak s lidem swým Dunag, obytedlná mjsta Istryanů, kteřj bogjce se nepřátel swých se rozutjkali, pustá nalezl; pročež pomocných sljbených peněz králi Filipowi složiti se zdrahal. Král Filip w přjsstjm roce wálečně proti němu wytáhna, lid geho pobil, a celau řjš geho poplenil tak, že celé Scytské nebo Sklotycké králowstwj s smrtj geho zahynulo. Scytowé nepochybně pak do několika swobodných obcý se rozdělili; geden djl z nich po lesých a pustinách se potulowal, a geden djl gich k wýchodnjmu moři odtáhna, tam Henetskau, neboli Srbskau řjš založil. Bytedlná mjsta Scytů mezy řekau Prutem a Dněstrem osadili Bastarnowé. Gebhard toho wyrčenj swého zakládá na wyrčenj professora Bitnera z Göttingu, kterỳ prawj: že Scytská nebo Skolotská slowa w žádné giné řeči kromě w Slowenské nenalezl. Dost možná wěc, že Scytowé

---

cam elicere licet, obindeque Paphlagones a Slavica iinqua omnino alieni erant, unde et ſtemma Slavis præbere nequibant. Jord. de Orig. Slavo.

*) Gebhards Geschich. von Ungarn. Wien 1792. 1. Theil.

některá slowa ze starodáwné řeči Slowenské do swé řeči přigali; neboť s Srby, čili s Wendy sausedili. To wšak předc za gistý důkaz, žeby Srbowé potomkowé Scytů byli, wzýti se nemůže. Y) také Řekowé některá Slowenská slowa do swé řeči přigali, k. p. κραλησ, od Slowenského slowa král, a κραλινα, od slowa králina, nebo gak se dnes prawj králowna, odwodili;*) tak také Slowenská slowa kostel, od slowa Latinského castellum, oltář od altare, almužna, od eleemosyna, sobota, sabbatum; giná slowa naproti tomu gako kobyla od slowa Řeckého καβαλλης, měřiti od μετρειν a t. d. původ wzala. Kdo wšak může gistiti, že Řekowé Slawany, a naproti tomu že Sláwowé Římany nebo Řeky byli? —

Putowánj národů, usazowánj se, wálky, obchody a t. d., stegnost některých náзwů a pogmenowánj mezy národy uwesti mohlo. Ostatně přehljdl pan Gebhard, že Enetowé nebo Srbowé giž dlauho před wywrácenjm řjše Skolotské nebo Scytycké na wýchodnjm moři přebýwali; a tam sydljce, obchodem agšteynu, (hořiwa) který giž za Arsyla 490 let před Krystem, a za Herodota 440 let před Krystem u Řeků potřebowán byl, Řekům do známosti přišli. Srbowé nebo Enetowé, Wenetowé, giž dáwno le-

*) Lambecius Bibl. Vindob. I. II.

dy před Krystem w Ewropeyské Sarmácyi na wýchodnjm moři přebýwali. Wztahowala se ta Ewropeyská Sarmácye od wýtoku řeky Wisly až k horám Karpatským, a od Karpatů až k wýtoku řeky Dněpru po břehu Asowského moře až k Dónu, a od Dónu w kolegnj rownosti až k bjlému moři, nebo k Archangelu se táhla.*)

Gakkoli stařj pómezý Ewropeyské Sarmácye vrčitě vdati vměli: tak nevrčité naproti tomu gsau zpráwy, gichž o wnitřnj spořádanosti té země nám pozůstawili. Obywatelé Sarmácye brzo Sarmatowé, brzo Scytowé, a zem brzo Sarmatská, brzo Scytská nazwána byla. Tak Strábo Scyty a Sarmaty za geden vdáwá národ. Pomponyus Mela wssecky mezy Wislau a Dunagem k půlnočnj straně ležjcý kraginy zemj Sarmatskau nazýwá. Tácytus gen malau o Sarmatjch čině zmjnku, za obywatele půlnočnj Ewropy ge vdáwá.**) Dle Klaudya Ptolomea Sarmatowé nad Dácyj t. g. w kragině Karpatské bydleli. Až k Tyrasu a Dněstru řekám přebýwali Bastanowé, gegichž dle Kluwerowa (Cluver) wyssetřowánj Atmonyané, Baránowé, Karpénowé, Sydonowé a Pency=

*) Phil. Cluver. Germ antiqui l. III. c. 34 & 9. Compendiata historia gentis Slavæ Georgii Papanek, de regno regibusque Slavorum, quam compendiavit Georgius Fandly, ac Georg. Szklenar. Tyrnaviæ typis Wenceslai Jelinek 1793.
**) Tacitus annal. l. II. c. 60 & 65.

nowé, podřjzenj kmenowé byli. Na zábřežjch moře Asowského sydleli Jazykowé a Roxolánowé; a dále za nimi Amaxibowé a Alaunowé, nebo Alámowé. Na řece Dyně sydleli Beltowé, a nad Dynau Hosyanowé, a gesstě dále k půlnočnj straně Karbonowé (Carbones) swá mjwali sýdla. K wýchodu té země bydleli Kareotowé (Careotes) a Salenowé, a njže Sawarowé a Borusskowé až k Rysaiským horám bytedlná měli mjsta. Od Rysaiských hor až k Roxclánům, gakož y na řece Wisle po dýlce, až ke Karpatům bydleli z wětssjho djlu menssj pronárodowé, kteřj toliko pobočné ratolesti národů wětssjch, zwlásst Srbů byli. Od wýtoku řeky Wisly po zátoce Srbského nebo Wendského moře, až k řece Ruben, nynj Dyna nebo Dywina nazwané, k straně polednj po horách Srbských w nyněgssjm Prusku, až téměř k horám Peucynským, které mezy wládařstwjm Ruským Grodenským ležj, a k západu od moře Swieczica, nedaleko od města Nareo a Bielelk, a do Wisly padagjcý řeky Bug, a odtud wýsse nad oběma ramenama řeky Rusy, řeky Niemy a Wilny až k Dyně okolo leta 125 — 160 před Krystem nassi Srbowé bydleli.

W těch kraginách giž Plinyus a Tácytus Srby nalezli.*)

*) Plin. Hist. nat. l. IV. c. 27. Tacitus de moribus Germanorum. c. 45.

Scyrowé a Hirrenowé, o nichž Plinyus gelikož o obywateljch okolo řeky Wisly mluwj, gsau národnj kmenowé germanského nebo německého národu Aesten nazwaného.*)

Krom Srbů w Ewropeyské Sarmácyi geště moc giných Slawenských národů se nacházelo, totiž: Stawani, buď od stawenj, proto že snad w lepšjch stawenjch nežli sausedowé gegich bydleli, a nebo neyprw w budách ostáwati počali; nebo také od stánj, poněwadž pořád stáli, t. g. bedliwj a neohroženi byli, to gméno Stawani obdrželi. Nedaleko Peucýnské hory nacházegj se Slowané Cestobycy nazwanj, od cesty a býti, poněwadž neystále na cestách byli. Na stoku řeky Niemec a Wilny v Kowna (nebo Kowno) bydleli Sudinowé, od sudu, nebo gak giž napřed se prawilo od suděnj, tak nazwanj, protože sprawedlnost w saudech milowali. Na horách Srbských bydleli Galindowé, kteřj postranný kmen Srbů, a protož sami také Sláwowé byli; syceby hory, na nichž bytedlná swá měli mjsta, horama Sláwů nebo Srbů se byly negmenowaly. Ona země, která mezy Rubonem a Dynau řekau, mezy Turuntem a Welikajau, nyněgšjm Estlandem a Liflandem (Lievland) ležj, s mořem wýchodnjm a s wládařstwjm Ruským, Petrohradským, Pskowským, Polockým a

---

*) ibidem c. 46.

Kurlandským mezuge, od národu Beltického osazena byla; nebo Belt v nich moře slaulo, od něhož celý ten národ gméno dostal. Ten Beltický nebo Weltický národ byl ten, který za časů Plinya a Tácyta na wýtoku řeky Wisly přebýwal. Gestliže po stopě téhož národu dále slјditi chceme, nacházýme, že půwodně na Reyně w kragině Istewonu (Istevones) sydleli; nebo Tácytus o nich prawj, že gich způsob a krog Šwábům, řeč wšak Brytanům (Angličanům) se rownala.*)

Z té kraginy od Markomanů, Harudénů, Sedusanů a giných s nimi mezugjcých národů wytlačeni bywše, zem Niemeckau prošli, a posléze w sausedstwj Šwábů na wýtoku řeky Wisly se vsadili. Odtud opět buď pro nedostatek potraw, a nebo od sausednjch germanských pronárodů wytlačeni bywše, dále k půlnocy odtáhli; ale od vdatných Srbů nazpět zapuzeni byli. Načež kraginy Sláwů k polednj straně protáhše, nyněgšj Liflandskau zem, obywatele z nj zahnawše, nebo s nimi se spogiwše, osadili.

Nad těmi Belty, na Turunku a na řece Welikaje, která v wýtoku swého Zorocza slowe, a v města Narwa a Iwanogrod, do Finycké zátoky mořské se wléwá, následugjcý Slowanštj kmenowé přebýwagj: Hossiti, (Hossii) od

*) Tacitus de moribus Germanorum. c. 45.

Slowenského názwu h o ss i, nebo h o ss e k nazwanj. K poledno = wýchodnj straně od Hossitů, na Turunku, a na řece Welikaje, až k horám Rysaiským, které dle Klaudya Ptolomea v půwodu řeky Dzwiny w náměstenstwj Ruském Twer se počjnagj, a w mnoha oddělenjch přes celau Rusyi se táhnau, a v Hyperboreyských hor na půlnočnjm zábřežj se dokonáwagj, měli Porusowé ginák Porusácy bytedlná swá sýdla; kteřj gméno swé ne gak w nowěgssjch časech za to se držj, od řeky Rusy nebo od Rubonu, do Kuryského přjstawu mořského wtékagjcý, ale od R u s ů, poněwadž w zemi hned s Rusy mezugjcý přebýwali, obdrželi. P o r u s y tedy nenj nic giného, nežli z předslowce po a ze gména Rusy, složený názew. (Porussia.)

Prawda syce gest, že Sláwowé nebo Slawané wssecky na welkých řekách, nebo w zemjch, nimiž welké řeky tekau, obýwagjcý národy, od názwu té řeky gmenowati způsob měli, gako: P o d u n a w c y, t. g. na Dunagi bydljcý; P o d r a w c y nebo P o d r a w c z y, na řece Dráwě bydljcý; P o s a w c y, na řece Sáwě; P o t i s c y na řece Tise nebo Dyge, (Teis); P o m o r a w c y, na řece Morawě, (March); P o l a b c y na řece Labi ostáwagjcý; ale rowněž také to prawda gest, že y dle položenj země obywatelům gegjm gména vdělowali. Tak ti Slawané, kteřj k Labi přitáhsse w nyněgssjch Čechách se osadili, Č e c h o w é nazwáni byli, poněwadž téměř

nenpředněgšj wšech Slowanů byli; nebo Čech tolik gako přednj, prwnj znamená. Ti, kteřj w Slezých se vsadili, nazwáni byli Slezy, Slezani, Slezácy proto, že posléze po Čechách tam táhli, nebo w kraginách po zemi České následugjcých se osadili.*) Dále ti, kteřj za Walachy se osadili, Powlachy, Polachy, a pak Polácy nazwáni byli. Že Porusy, čili Prusy gméno od řeky Rusy nedostali, dokazuge to, že Porusowé na řece Ruse nikdy neostáwali, ale na řece Welikaje w Pleskowském, a w gednom djlu Nowogrodského náměstenstwj ostáwali. K západnj straně na horách Ryfaiských po dýlce, a na Chesymu, neboli na řece Wolchowě, která z gezera Ilme v města Nowogrodu welikého půwod bere, a v sw. Mikuláše do Ladesko Ozero wtéká, bydleli Rusowé, kteřj za času Ptolomea Savari se nazýwali. Gegich název složen gest ze slowa Reckého ζαω žjti; a αραιος, Αραιος bylo v Řeků rozdjlného wýznamu slowo; gmenowalo se totiž lehké, pohnutedlné, djrkowaté a t. d., každau wěc, gegjž djlowé od sebe gsau rozptýleni, wyznamenáwalo. Gméno Savari znamená tedy národ, který rozptýleně, t. g. sem tam porůznu bydlj, co s Slowenským názwem Rusy, nebo Rosy stegný wýznam má. Nad Sawary, až k

---

*) Pelclowa kronyka Česká. Djl 1.

bjlému moři bydljcý národowé, gako Pagirytowé, Aorſy, Aǧathyrſy, Sáli, Karkoté, (Carcoté) a Karbonowé, (Carbones) gſau nepochybně poſtrannj kmenowé Ruſů, kteřj buď ſami ſwá wlaſtnonárodnj gména do Řeckého gazyka přeložili, nebo dle rozdjlnoſti způſobu gegich žiwota a zaneprázdněnj od Řeků ta Řecká gména gim vdělena byla. Tak k. p. gméno Pagirité z Řeckého *παγις* léčka, a *ριπτω* hoditi, složeno geſt; — Aórsi, z *αορ* meč, a *συσσειω* zatřáſti, rozbořiti; — Agathirsi z *αγαν* welmi, a *θηρ* diwoké zwjře; — Sali ze *σαλοσ* wyſoké moře, nebo ze *σαλευω* na moři ſe plawiti, složeno geſt. Geſtliže wſſe to, co až dotud praweno bylo, w gedno ſrownáme, ſpatřjme, že Slávowé nebo Slawané, gichž půwodnj gméno gen v Srbů na wýchodnjm moři bydljcých ſe zachowalo, giž 170 let před Kryſtem neſmjrnau proſtranoſt země oſazowali. Přebýwali totiž od wýtoku Wiſly, po obau ſtranách Wendſkých, nebo Srbſkých hor, až k hoře Peuka, a odtud nahoru až k horám Bondinyckým (Bondiniſches Gebirg) až k řece Dyně, a odtud podlé pořadj hor Ryfaiſkých okolo řeky Welikaja až k bjlému moři.

Po čaſe Ǧotowé ſwá ſtará bytedlná ſýdla na řece Wiſle, mezy Lemowiry, Karynery (Carineri) a Burǧundyóny opuſtiwſſe, a pod zpráwau wůdce ſwého Spalény, a giné národy pře-

mohsse, w Dácyi na černém moři*) se osadili; načež nepochybně Slávowé swé meze až do kragin od Gotů a giných národů opusstěných rozssjřili. Gesstě wětssj přjležitost k rozssjřenj pomezý swých, vdala se gim za panowánj cýsaře Aureliána. Aurelián, gakkoli welkého nad Wandaly a Goty sy dobyl wjtězstwj, Trojanskau Dácyi, která od Dunage mezy Tisau (Teis) a Alutau řekau, až ku Karpatům a Bastarnickým Alpům se táhla, dobrowolně gim zase postaupil a osadnjkům neboli kolonystům Rjmským za Dunagem bydljcým Mezyi (Mösien), která tehdáž Dacia Aureliani, nebo Ripensis slaula, za bytedlné sýdlo wykázal. Nato Karpiáni, (Carpiones) a ginj pomeznj národowé, mezy nimiž y Slávowé byli, opusstěné od někdegssjch sausedů swých kraginy osadili. To také za cýsaře Dyoklecyána se stalo, který léta 295. po Krystu celý národ Karpský w půlnočnj Dácyi sýdljcý, wjce k straně polednj přeložil, a meze gegich rozssjřil. Tak čerstwě a mocně řjš Slávů rozssjřena byla. Dle Peutingerské mapy, která nepochybně za panowánj cýsaře Aurelia Proba t. g. l. 276. — 282. zhotowena byla, giž Sarmatsstj Srbowé až k straně wýchodnj Bastarnických wysokých hor Alpů, t. g. až k půlnočnjm a wýchodnjm mezým nyněgssjho Sedmihradska se

*) Pontus Euxinus.

rozložili.*) Ti Venedi Sarmatæ, nebo Sarmatſſtj Srbowé gſau nepochybně ti Maotydowé, kteřj za panowánj cýſaře Klaudya Tácyta, (Claudius Tacitus,) léta 276. po Kryſtu pomezý řjſſe Řjmſké znepokogjce, od Řjmanů nazpět do bytedlných předeſſlých kragin zahnáni byli, a gen geden toliko z nich djl na Dunagi oſtal. Oſtatně ſauditi ſe může, že ti, gež Tacytus Maotydy nazýwá, Slowané byli; nebo kdyby Jazykowé, Roxolánowé, a Alaunowé, genž v Řjmanů w dobré známoſti byli, meze Řjmſké byli nepokogili, bylby Flavius Wopiſkus zagiſté wlaſtnjm gménem ge byl pogmenowal. Na Dunagi bydljcý Slowané, k nimž ſe zwláſſt za cýſaře Proba a Dyoklecyána lid z Baſtarnických Alpů připogil, Sarmaty mezugjcými (Sarmatæ limitantes) nazwáni byli; protože na pomezých řjſſe Řjmſké oſtáwali. Že ti s Řjmany mezugjcý Sarmatowé Sláwowé byli, dokazuge Armenianus Marcellinus z wogenſkého heſla gegich: Marcha. Marcha geſt dobré Slawenſké ſlowo, gehož až doſawád Charwatowé vžjwagj, a znamená ſtádo gakéhokoli dobytka. Geden kus dobytka geſſtě dobře zachowaného nazýwagj marſſe; ale kus dobytka giž mrtwého v nich mercha, po čeſku mrcha ſluge. Tak také Charwatowé poſlednj z de-

---

*) Jornandes de rebus Gothicis, c. 4. ad annum 250.

ſatera Božjch přikázanj takto překládagj: „ni marche nikakowe bližnieğa twojeğa;" t. g. aniž čehož ze ſtáda bližnjho ſwého. — Ti Slowané dle Jordána gſau Antowé, kteřj řjš ſwau až k řece Dněſtru rozſſjřili. Jordánes gen zřjdka kdy mezugjchými Sarmaty ge nazýwá, nýbrž brzo Anty, brzo Wenety (Srby) brzo Slawany ge gmenuge. Na žádoſt těch Sarmatů Konſtantýn cýſař léta po Kryſtu 332. křjžowné taženj proti Gotům předſewzal, kteřj meze těch Sarmatů neyſtále znepokogowali. Po ſſťaſtném ſkončenj té Gotycké wálky léta 334. ſlúhowé Sarmatů prwé proti Gotům bogugjcý, zbraň negen ſložiti ſe zpečowali, nýbrž y ſtegných práw s ſwými pány požjwati žádali. Nemohauce wſſak dogjti wyplněnj ſwých žádoſtj, ſwé pány y s ženami a dětmi ze země wyhnali. Geden djl těch pánů vtekl k Wiktofalům, a geden djl as 300000 ſylný pod ochranu cýſaře Konſtantýna ſe vchýlil, který do Trácye, Macedonye, a do Wlach ge rozdělil.*)

Giž tedy okolo toho čaſu Sláwowé do kragin nynégſſjho Korytánſka přitáhſſi, tam ſe oſadili.

---

*) Armenianus Marcellinus l. 17 c. 12. „Sed servi Sarmatorum adverſum omnes dominos rebelarunt, quos pulsos Conſtantinus libenter accepit, & amplius trecenta millia hominum miſtæ ætatis & sexus per Thraciam, Macedoniam, Scythiam, Italiamque divisit."

Wiktofalowé, k nimž druhý djl mezugjcých Sarmatů se přirazyl, z kmene Němců pocházeli, gak prwotina nebo půwod názwu Wiktofall dokazuge. Wit pocházý od německého slowa wetten, wissen, wěděti, založiti se, w základ saditi, a fallen padnauti, co buď od pole, nebo kraginy, nebo od wallen, putowati, pocházý. Ti Wiktofalowé a Taifalowé geden a ten samý gsau národ, a nepochybně potomkowé těch Markomanů, kteřj za panowánj cýsaře Tyberya w 20. roce po Krystu w Dácyi se vsadili.*) Taifalowé sýdleli k straně wýchodnj na řece Marossi, a Wiktefalowé wjce k straně západnj nebo bljže Qwádské země na řece Kereš.**)

Za panowánj cýsaře Konstantýna II. zástupowé Sarmatů a Qwádu spogenj, léta 358. do Panonye a Mezye (Mœsia) wpadli, proti nimž cýsař až přes Dunag wytáhna, na hlawu ge porazyl, tu celau kraginu poplenil, a až na

---

*) Jordanes de origi. Slavorum. Tacitus annal l. III. c. 63.

**) „Idem Catvaldæ casus, neque aliud perfugium; pulsus haud multo post Hermandurorum opibus, & Vibilio ducer receptusque, forum Julium Narbonensis Galliae coloniam mititur. Barbari utrumque comitati, ne quietas provincias immixti turbarent, Danubium ultra, intra fluvium Marum Maroš, & Cusum Kereš locantur, dato rege Vanio gentis Quadorum."

pómezý Jazykenů*) a Kwádů, kdež wyslancy mnohých národů o pokog žádagjcý, wstřjc mu wyssli, wrazyl. Mezy těmi přemoženými národy také se nacházeli ti Sarmatowé, kteřj od swých robotnjků nebo slúhů z gegich země wyhnáni bywsse, k Wiktefalům se připogili. Wůdcem gegich byl knjže Zyzais, a ginj přednj, gako: Rumo, Zynafrus a Fragiledus. Ti Sarmatowé lehčjm způsobem přátelstwj Řjmanů sy dobyti chtjce, negen sebe, nýbrž y swé manželky, djtky, a celau, w njž bydleli, kraginu pod moc a poddanost Řjmanů odewzdati mjnili; ale Konstantýn krom propusstěnj zagatých Řjmanů, od nich wjce nepožádal. Napotom, an cýsař Konstantýn také s Kwády a Jazykeny pokog vzawřel, gmenowaných Sarmatů negen od prázwomocnosti Wiktofalů oswobodil, nýbrž w drženj gegich země ge zanechaw, něgakého prw gmenowaného wůdce za krále gim předstawil.**)

Po dokonánj těch wěcý, Konstantýn také na ty Sarmaty, kteřj swé pány wyhnali, proto že mezy tjm časem, co on s mezugjcými národy wálčil, řjš Řjmskau nepokogili, wálečně wytáhl. Vstanowil cýsař, od pomezý Řjmských

---

*) Ondřege Braxotorysa Letopisowé Krupinsstj, w Pressporku 1810. str. 14.

**) Procopius Caesariensis de bello Gothor. l. III. c. 38. Ammia. Marcel. l. 17. c. 12.

hlaube do země ge zahnati, a tak přjležitosti k wálčenj zbawiti. Statně také ty Sarmaty, kteřj od wtoku řeky Drawy do Dunage, až k Tise sydleli, a gimž Řjmané Aciminei řjkali, w kruté bitwě porazyw, pozůstalé z celé té kraginy zahnal.*) Odtud odebral se na Sarmaty Picenské, (Sarmatæ limitantes Picenses), Sarmaty Picenské mezugjcý, kteřj na řece Alutě (Aluta) bytedlná měli sýdla. Oni wssak osudem sausedů swých vstrassení bywsse, cýsaře o pokog pokorně požádali; načež gim přikázáno bylo, obytedlná sýdla swá opustiti, a hlaube do země se přestěhowati. Gak rychle se to wykonalo, hned ti Sarmatowé, kteřj k Wiktefalům se vtekli, s swým králem Zyzaisem do předesslé swé obytné kraginy na Dunagi se přestěhowali.

Pokog na pomezý Řjmském nedlauho byl zachowán, neboť an léta 339. Konstantýn w Syrmii zymowal, mezy Sarmaty, gichž ten rok před tjm do kragin mezy Jazykeny a Karpatskými horami a Tisau řekau ležjcými, wypowěděl, nowj nepokogowé se rozmnožowali. Protož cýsař nedleně dwa wyslance k nim odeslal, dotazuge se gich: „Proč wyměřených a wykázaných mezý swých překročiti se opowážili?“ Oni wyslanců cýsařských o swé wěrnosti vbezpečugjce, před cýsaře předstaupiti žádali. Cýsař žádost

*) Armenianus Marcell. l. 17. —

gegich wyplniti chtěge, do Acyminku ge powolal; ale sotwa k nim mluwiti se gal, oni marcha! marcha! wogenským heslem swým zwolawsse, na cýsaře dorážeji, a gen s welkau tjžj od Řjmanů potlučeni byli.

Za panowánj Waleryána I. a Wansya, pomezné Řjmské řjsse kraginy, od Jazykenů a Qwádů poplenëny byly. Přjčinu k těm nepokogům podalo lakomstwj a krutá přjsnost Waleryána cýsaře, a nelidská vkrutnost předstawených neboli zpráwců těch pomeznjch kragin. Zwlásstnj vkrutnostj Probus, který léta 374. — 375. w Syrmii se zdržowal, se wyznamenal. Vkrutným nakládánjm donuceni bywsse, nenwjce Qwádowé a Jazykenowé, léta 374, Panonyi poplenili, a wogsko mezycké (Legiones Mefsionum) a Panonské proti nim wyslané, na hlawu porazyli. Mezy tjm časem také Sarmatowé mezugjcý nebo Sláwowé do Mezye padsse, od Theodoryka tehdegssjho té kraginy náměstnjka nazpět zapuzeni byli.*)

Giž před rokem 373. Hunowé kraginy Alánů prolezsse, posléze y na wýchodnj Goty wrazyli, gegichžto král Ermanrych, slawně nad Anty swjtězyw, sám žiwot sy odňal.**) Po Ermanrychowi na to králowstwj W i d i m i r nastaupil, který geden djl Hunů a Alánů vpla=

*) Ammianus Marcell. l. 26. c. 4.

**) Jornandes de rebus Gothicis. c. 48.

tiw, dále na ſtolicy wlády ſe zachowal, až po=
ſléze w bitwě proti Hunům žiwot ztratil. Geho
nezletilému ſynowi Widerychowi, dwa poručnj=
cy Alathums a Saphrax dáni byli, kteřj pozů=
ſtalé wýchodnj Goty bljže k řece Dněſtru ſtá=
hli. Nedaleko od nich také Athanarych, zpráw=
ce Gotů polednjch, rozbiw leženj ſwé, čáſt wog=
ſka zpráwau Munderycha a Laǧorymanuſa k po=
zorowánj nepřjtele wyſlal. Ale Hunowé w no=
cy welmi opatrně djl wogſka toho k pozorowánj
wyſlaného obegdauce, na Athanarycha vdeřili,
který wogenſkau lſtj tau nucen byw, do hor prchl.
Na to pak polednj Gotowé o pokog s Walenſem
ſe vmluwili, který pod zpráwau Alawira a Fry=
tyǧerna léta 373. w Trácyi obydlj gim wyká=
zal. Gotowé wýchodnj w drženj ſwých zemj
ſyce oſtawſſe, y krále ſwého, wſſak wrchnjmu
wládařſtwj Hunů poddaného podrželi. Wini=
thar, tehdegſſj král Gotů wýchodnjch, proti
Antům nebo Sláwům wogenſky táhl; ale pře=
možen byw, nazpět ſe odebral. Po nedlauhém
čaſe, opět ſylné ſebraw wogſko, na Anty nebo
Slávy vdeřil, a gegich krále Booǧa, y s ſynem
geho gaw, geg s 70 ginými na křjž přibiti dal.
Walamir, wůdce nebo zpráwce Hunůw proti
němu ſe zwálčiw, na řece Erak, wlaſtnj rukau
geg proklal. Od téhož čaſu Hunowé djlem ſpo=
genjm ſe s ginými národy, djlem wjtězſtwjm,
wždy dále a dále po celé Ewropě ſe rozſſjřili.
Oni čaſto do řjſſe Řjmſké wpadagjce, brzo gako

wjtězowé, brzo pak gako přemoženj do wlasti se nawraceli. Okolo léta 430. ti Hunowé giž okolo Reyna usazowati se počawsse, na dwa djly, neboli na dwě wrchnj hlawy neb wůdce, totiž: Otkara a Rowasa se dělili. Otkar bogowal s Buržundyony, a onen s národy na Dunagi bydljcými, mezy nimiž také Slávowé byli, kteřj s Řjmany proti Hunům se sgednotili.*) Po smrti Otkara a Rowasa Atyla, syn krále Munkuchesa, sám nad Huny panowal. Atyla poplenjw Řecko, kraginy Markomanů, Qwádů, nyněgssj Turynsko, a giné kraginy wálečně prossel, a posléze s 500.000, dle některých s 700.000 muži léta 450. do Galie wpadl, kde od wůdce Řjmského Ecyusa (Aetius) s králem Gotů Dytrychem wálečně spogeným na poljch Katalonských na hlawu poražen byl.

W následugjcým roce Atyla sestru cýsaře Honorya za manželku požádal. Poněwadž wssak ta geho žádost mu odepřena byla, do Wlach wálečně wpadna, Aquileji, Pádui, Wicencu, Werónu a Beržamo zbořil, Medyolán poplenil, a gen na snažnau žádost papeže Lwa, nebo snad penězy uplatiti se nechaw, do swých kragin se wrátil, kdež léta 423. na krwotok zemřel.**)

---

*) Prisc. Rhet. hist. Goth.
**) Socrat. hist. eccl. l. 7. c. 30. Prosp. Aquita.

Mezy tjm čaſem, co Atyla w Galii a we Wlaſſjch bogowal, Slávowé w drženj ſwých zemj beze wſſeho odporu negen oſtali, nýbrž wždy wěrně we válkách, ačkoliw prwé s Rjmany ſpolčeni byli, gemu napomáhali. Po ſmrti Atyly válka o dědictwj koruny powſtala. Král Gepidů, Ardarych, gho cyzynců, totiž Hunůw s ſebe shoditi chtěge, zabil Elaka, ſyna Atylowa, w bitwě, a dwa geho ſyny: Dyetcyka a Hernaka, y s lidem do někdegſſj gegich země k černému moři (Pontus Euxinus) zahnal. Gepidowé oſadili Dácyi, Gotowé Panonyi, Scyrowé, Satagarowé a Alánowé dolnj Mezyi, a djl kraginy ſtranau Dunage, až k řece Alutě, a od Aluty řeky až k řece Tiſe, kde Slávowé ſydleli, oblehli. Mimo toho Frankowé na Reyně, Tyryngowé na řece Sále, Saſowé na Labi, a Rugiowé w dneſſnj Morawě, a hornjm djlu Dunage ſe oſadili. Geden djl těch Slowanů, který mezy Tiſau a Alutau ſydlel, pro ſauſednj národ rozſſjřiti ſe nemoha, k přjbuzným národu ſwého do Štyrſka přeſſel, totiž k těm, kteřj prwé w Krainſku a w Charwatſku bydliwſſe, w čas wálky Hunů, a w náſledugjcým na to putowánj národů, wjce k půlnocy ſe rozſſjřili.*)

*) Jornandes de rebus Gothicis c. 50 „Sauromatæ vero, quos Sarmatas diximus, et Cemandri, et quidem ex Hunnis in parte Jllirici ad caſtrum Martenam ſed es ſibi datas coluere. Ex quo genere fuit Blivilas, dux Pentapolitamus, ejusque

Geden djl Krainſka, celá Jſtrye, Liburnye, Charwatſko a Boſyna k tehdegſſj Dalmácyi náležela; a horni Mezye na ſtoku Drynny s Sáwau ſe počjnala: Meze celé Panonye tedy až k Dunagi a Sáwě ſe táhly. Gotowé wſſak celau Panonyj newládli. Dolnj djl Panonye, gegž Satagenówé w držení ſwém měli, geſt onen djl Panonye, který od lyſých hor (Kahlengebirg) až k Rábě řece ſe táhne; gak z rozdělenj Panonye mezy tři krále Gotů, totiž: Walemira, Theodomira a Widimara ſe poznáwá. Walemir panowal nad kraginau od Sáwy až k Dráwě; Widimar od Dráwy wzhůru až k gezeru Plate, a Theodomir od gezera Plate, až k řece Rábě a Dunagi. Sláwowé přitahſſe do Panonye, oſadili kraginu okolo hradu Martena, nynj Marburğ nazwaného; bydleli tedy na Dunagi; nebo w těch kraginách geſſtě léta 521. ač o něco rozloženěgſſj ge nacházýme. Wéwoda Bojoárů Theodor II. od Hunů a Srbů poſylen byw, léta 521. za konſſelſtwj Juſtynyána a Walerya, wálečně řeku Jn přeſſed, Rjmany na Mordfeldě na hlawu porazyl, Aukſſpurk poplenil, a celau tu kraginu, an wogſko Rjmſké z Norykn (Noricum) a Panonye odtáhlo, až k horám Alpům oſadil. Dobyté kraginy mezy wjtěze byly rozděleny. Sláwowé od hory Tau=

Germanus Troilas, et noſtri temporis Bessa Patricius.

ry mezy řekau Murau, Drávau a Sávau ležjcý, až k Aqwilegi, Awarowé a Hunowé naproti tomu do hornjho a dolnjho Baworska, až k Enži se rozložili.*)

We válce proti Gotům l. 472. přednostowé Slávů Beuǧa a Babag králi Šwábskému Hunymundowi a Alarychowi válečnau mocý napomáhali. Nicméně osmnáctiletý Theodorych, který teprw ze zagetj Konstantýnopolského k otcy swému Theodemirowi se wrátil, l. 473. s 6000 Goty přes zamrzlý Dunag, do kragin Slawanů nad Mezyj bydljcých wpadna, přednostu nebo řiditele gegich Babage zabil, a město Synǧidunum, nyněgssj Bělohrad, gehož Babage nedlauho před tjm dobyl, s řjssj otce swého spogil.**) Tentýž Theodorych také Wlachy dobyti chtěge, l. 488. v Syrmye, w kragině okolo Mitrowic řeku Sáwu přessed, l. 489. na pomeze Benátčanů (Venezien, Venecian) wstaupil. Za časů geho wrchnj wlády we Wlassjch, také Karentánsstj Slávowé do poddanosti Gotů padli.***) Hned w prwnjm wssak roce té

*) Aventin. annal. Boj. l. III. c. 3. & 19.

**) Jornandes de rebus Gothicis c. 54. „Singidonum de hinc civitatem, quam ipsi Sarmatae occupaverunt, invadens, non Romanis reddidit, sed suae subdidit ditioni."

***) Gménem Kárnů a Noryků, Prokop Slowany a Huny rozumj. „Ultra hos Carnii siti sunt Noricique: ad quorum dexteram Dacae et Pannones habi-

Gotſké wálky ti Karentánowé do poddanoſti Kjmanů padſſe, gim w wálkách vdatně napomáhali. Ti Karentánſſtj Slávowé byli potomkowé Slávů na Dunagi bydljcých.

Slávowé na Dunagi ſydljcý léta 534., 545. a 547. do řjſſe Kjmſké wálečně wpadali. Léta 549. Dunag a pak řeku Marycu přeſſedſſe, Trácyi a Ilyryi poplenili, a hognoſt kořiſti nabrawſſe, do ſwých kragin ſe nawrátili. W náſledugjcým 550. roce, ta wálka obnowená byla. Slávowé do Trácye ſe wedrawſſe, an gim zpráwa o bljženj ſe wogſka Kjmſkého pod zpráwau Germánnyka (Germanicus) dodána byla, do Dalmácye ſe obrátili, kde zymnj ležení ſwé ſy rozbiwſſe, mnoho měſt dobyli. Ten djl wſſak, který v Adrianopole ſtáti oſtal, léta 551. wogſko Kjmſké na hlawu porazyl, celau Aſtyku na černém moři (Pontus Euxinus) poplenil, a až k měſtu Bizanza na den ceſty ſe přibljžil; poſléze wſſak předce nazpět odtáhnauti muſyl.*) Okolo toho čaſu, gakož y dřjwe giž Slávowé a Antowé po Dunagi na dýlku, až k řece Dněſtru ſe rozložili.**)

---

tant, ſuisque in urbibus Sedentes. Illis nationibus Gothi transitorium ſinum belli hujus initio (535.) imperabant." Procopius de bello Goth. l. III. c. 14.

*) Procopius de bello Goth. l. III. c. 14.

**) Procopius de bello Goth. l. III. c. 14.

Půlnočnj Sláwowé wždy gesstě na řece Wisle sydleli, kdežto Sláwowé k polednj straně přebýwagjcý, giž až k řece Dněstru postaupili.

Srykyus názwu Antů nebo Anthů následugjcý dáwá wýklad: „Slowo Anty nebo Antha nenj půwodu Slowenského, ale pocházý z Keltického předslowce a, t. g. na nebo při, a z půwodnjho slowa aa, nebo á, co wodu wyznamenáwá. Tento wýklad dokonale s položenjm kraginy, w njž Antowé bydleli, se srownáwá; poněwadž ona ze wssech stran wodau zawřena, a gako ohražena byla, totiž k půlnocy řekau Dněstrem, k wýchodu černým mořem, k straně polednj Dunagem. Znamená tedy slowo názew Anty, Antha, při wodě, nebo na wodě bydljcý národ.“ Sláwowé, Hunowé a Awárowé častými wpády do řjsse Řjmské slabost a nestatečnost cýsařů Řjmských znáti se nawčiwsse, beze wssj bázně s swými wsse plenjcými wogsky do kragin řjsse Byzantynské wpadli. Léta 559. Hunowé a Sláwowé w welkém počtu do Trácye nenadále, prwé než Belisar gim na odpor se postawiti s to byl, wpád wčinili.*) Gak na Dunagi bydljcý, tak také w Dalmácyi přebýwagjcý Sláwowé okolo toho času w poddanosti

---

*) Pontus se nazýwá moře od Bosphoru Tyrackého až k gezeru Mæotis. Moře Euxinum gest to, do kterého Dunag se wléwá, a dotýká se Trácye a Bulgarye.

Awarů byli. Slowané w Dalmácyi bydljcý, l. 574. do poddanosti Awarů padli.*)

Léta 595. Thássyllo, wéwoda Baworský, na rozkaz krále Franckého Chyldeberta, Slávvů Karentánských pobogowaw, na hlawu ge porazyl. Sotwa wšak z pomezý gegich se wzdálil, oni hned cyzýho nuceného gha panowánj s sebe odhodili. Frankowé a Bawoři podruhé proti nim léta 600. pod zpráwau wůdce Awarů Chağána wytáhnauce, ge porazyli.**) Slávvowé na Dunagi bydljcý giž nepochybně dřjwe pod plat Awarů uwedeni byli; nebo l. 579. giž Chağán Awarů (Bajanus) proti nim do pole wytáhna, mezy Syrmij a Syngidonem městem se položil. Sethus, poručnjk Řjmský města téhož, wálečné to taženj za zrušenj spolku na počátku panowánj Konstantýna Tyberya uzawřeného, držew, několik wyslanců k Chağánowi Bojánowi odeslal, na přjčinu wálečného toho taženj geg se dotazuge; načež on odpowěděl: „proto že Slávvowé powinnowaného poplatku odwáděti nechtj, a wyslanců Awarů že zawraždili."***)

Na poručenj téhož Chağána, Slávvowé

*) Menander Protect. de Abaris. l. I. edit. Venet. p. 76.

**) Paulus Diaconus Warnefried de geſt. Longobardorum. L. IV. c. 29.

***) Menander Protect. de Abaris. l. II. edit. Venet. pag. 85.

okolo 100.000 mužů ſylným wogſkem l. 584. do Trácye wrazyli; wſſak od Komencyla (Comentiolus) wůdce cýſaře Maurycya nazpět zapuzeni byli.

Léta 592. Maurycyus wůdce ſwého Pryſka proti Awarům wyſlal, který léta 593. Dunag přeſſed, kraginy Adragaſtowi poplenil, na to hlaube do země Slowanů wraznyw, gegich krále Muſugia gal. Ta wálka léta 594., 595. a 596. ſſtaſtně konána byla, až Petr, cýſaře Maurýcya bratr, l. 597. od wůdce Slávwů Piragoſta na hlawu poražen byl. Na to Pryſkus opět wrchnj zprávwu wogſka přigaw, l. 598. kraginy okolo dneſſnj Orſowy poplenil. Chagán Awarů nad válečnjm ſſtěſtjm wogſka Rjmſkého byw rozhorčen, do dolnj Mezye wpadl.

Cýſař wůdcy ſwému Pryſkuſowi pomocné wogſko odeſlal; ale obě ta wogſka l. 600. poražena byla, načež Awarowé celau Trácyi proleziſſe, gi poplenili.

Léta 601. polnj wůdce Komencyolus w ſpogenoſti s Pryſkem pokog giž s Awary uzawřený zruſſiw, Awarů k bitwě nepřipravwených we čtweru krutých bitwách porazyl, a pozůſtalé rozehnal. Trwala ta wálka geſſtě po zawražený Maurýcya w prwnjch 10 letech panowánj Heraklia; až poſléze pokog l. 620. za 200.000 zlatých kaupen byl.*)

---

*) Menander de Abaris. l. II.

Za panowánj Heraklia, nowé putowánj Slowanů se počalo. Po roce 610. geden djl Sláwů pod zprávau pěti bratřj: Klukasa, Lobela, Kosence, Mutha, Chrowata, a 2 sester Tuhy a Buhy *) z půlnočnj Chrowácye do Dalmácye přitáhna, celau tu zem, domácých z nj zapudiw, na gedenáctero županstwj **) totiž: Chebiánů, Cencenů, Cmotů, Plebů, Cenů, Sydražů, Nynů, Pesentů, Parathalasylytů, Breborů a Nonů rozdělil. Od Chrobotů nebo Krobotů osazená města byla: Nona, nad proljwem Zárau ležjcý. Proti mořské zátoce ostrowa Pontadůra: Bělohrad, město nad řekau Piwa, která nedaleko Pléwo nad Klamotsserskými horami půwod bere; Skordona na řece Kerka, která nad Sebnjkem (Sebenico) do Adryánů se wléwá; Chleběna, Kliuno, nebo Klanac (Klanaß) dwě mílé od monte negro nebo černé hory wzdálené město; Klabota, Klapačka na půwodu řeky Vny; Tenen, Knin, na postranném rameně řeky Kerka; Kory, (Cori) Karye, w hornjm Kotaru, na zátoce mořské, z njž Zermažna řeka wytéká. Bělina (Belitzia) w Bukowicy (Bukowiza) a Stulpa (Stolpum.) Celá od těch Chrobotů osazená země wztahowala se od řeky Cetiny, až nad Istryj.

---

*) Přjtel mládeže. Swazek sedmý, w Praze 1824. str. 35.
**) Hystorye Slowanských národů od W. Hanky 1818. str. 26.

Geden djl těch nowých do té země přjchozých, hned na počátku do Jlyrye a Panonye se obrátiw, tam se osadil. *) Na wýchodnj od předešlých Slávů straně, bydleli Srbowé, kmen Slávů, který téměř okolo téhož samého času, od půlnocy do této kraginy přitáhl. Ti Srbowé dle rozdjlnosti kragin, w nichž bydleli, rozličná gména měli. Od Dobrownjka čili Ragužy**) až k Oroncyi (Orantia), do njž se Trebišat a Buna wléwá, přebýwali Slávowé nebo Srbowé, kteřj Záchlumštj slauli; poněwadž za chlumy, t. g. za kopcy bydleli.***) Gegich města byla: Stagno grande, (Stagnum,) na půl ostrowě Sabionello, proti ostrowu Meleda; Moserych, (Mocriscis;) Dobryslaw (Dobriscis,) půl druhé mjle k straně polednj

---

*) *Απο δε Χροβα των των ελθοντον, εν Δαλματια διεχωριδη μερος τι, και εκρατηδε τον Ιλλυρικον, και την Παννονιαν. Ειχον δε και αυτον αρχοντα τα αυτεξεσιον διαπεμπομενον δε μονον προς τον αρχοντα Χρωβατιας κατα φιλιαν.* Const. Porphyri de admin. imp. c. 30.

**) K. Sádka zeměpis. Djl 2. w Hradcy 1823. str. 214.

***) Zachlumi dicti sunt a monte Chlum nuncupato; et alias Slavorum dialecto Zachlumi dicuntur ii, qui post collem habitant; quando quidem magnus ibidem collis est, in cujus vertice urbes duæ sitæ sunt: Bona et Chlum; retro autem hunc collem Flumen Bona nuncupatum, devehitur, quod Græcis *καλον* significat. Constant. Phorphirius. c. 33.

od řeky Maroka ležjcý město; Galumanic a Josle. Mezy těmi Záchlumčany od Ragužy až ke Kataru (Cattaro) bydljcými, byli také Terbunyátowé a Kanalitowé (Canalitenses.) *) Města těch Terbunyátů a Kanalitů byla: Trebyğna, (Trebunia;) Hurona; (Hornum) Rysam, Khisena na moři Adryatském; Zetta nebo Zenta, na řece, která se do gezera Hoty wléwá, ležjcý, a Lukabete. Mezy Krobáty nebo Chrobáty a Záchlumy bydleli Arentánowé, nebo Peğanowé, postranná ratolest Srbů. Krom měst Makarsa, Mocrum, na moři Braglia, (Berullia;) Ostroc a Labineca měli také 4 ostrowy w drženj swém, totiž: ostrow Cyceru (Curcra;) Kurkuola (Curzuola) nazwaný; Malozeata nebo Meleta, nynj Meleda; Phara, nynj Lesyna, a Brazes, nynj Braca, Braza nazwaný. Wlastnj nebo oprawdowj Srbowé měli w swém drženj kraginu od řeky Bny a gegich postranných ramen okolo Sáwy, a geden djl Dunage až k řece Morawě, k poslednj straně kraginu od půwodu řeky Werbas (Verbas); pak od Jeamberků, Černé hory Macynary a Sumicy; gedno postranné rameno řeky Dryny a kraginu na řece Rachsa, nahoru okolo Tentynğu, dwě hodiny cesty od Karaduğa až k Morawě. Nacházegjcý se tam města byla:

*) Ibidem.

Destyrykum; (Destiricum) Černabusse; (Tsernabuscæ) Megynetus; Dresnec nebo Dressnek; Lesnek, (Lesneka) a Salenes.

Ti do Dalmácye přitáhlj Krobotowé gsau potomkowé oněch Charwátů, kteřj w nyněgssjch Čechách, a w sausednjch České země kraginách se osadili; které kraginy tehdáž gednjm gménem Magna nebo Alba Chrobatia, welká nebo bjlá Charwácye se nazýwaly. Konstantýn Porfjr prawj: že ti Bělocharwátowé w té kragině, která až k řece Morawě se táhne, sydleli; kteráž kragina geden djl Rakaus w sobě obsahowala, totiž ten djl, gegž Uhrowé po smrti Možemira, čili Wogmira poslednj ratolesti z welkomorawského wládařského domu léta 907., osadili. K pomezým Uherským dotýkaly se meze Francké, totiž djl Francye, Rakaus a Bawor w sobě obsahugjcý, a nad těma dwěma obcema nebo kraginama ti Bělocharwátowé přebýwali.*)

K poledno půlnočnj straně od Welo-nebo Welko-charwátu, w gednom djlu Čech, totiž we Foigtlandě, w markrabstwj Mjssenském, a w Lužickém přebýwali Welo-neb welko Srbowé, gegichžto potomkowé gsau ti, kteřj na Dunagi a s Dunagem mezugjcých kraginách se osadili. **) Gméno Srbů pocházý od srbu nebo

*) Thomas Archidiac. Spalat. in hist. Salonit. Flavius Blondus lib. III.

**) Constant. Porphirius de admin. imp. c. 32.

srpu (die Sense) a srbiti sekati kosau, žjti, porubati kosau, zrubati, posekati (mähen) gak až po dnes v Čechů měsýc Augustus srpen, t. g. měsýc žnj sluge.

Gak Welo = Charwátowé, tak také Welo = Srbowé, na mnoho se dělili kmenů, gichžto gména teprw w přjštjch stoletjch v wětšj známost přišla. Obywatelé nyněgšj České země nazýwali se Čechowé, kteřj dle kronykáře Pubičky okolo léta Páně 480. buď w čas putowánj národů, a nebo z nedostatku potřebné obžiwy z Azyatské Sarmácye sem přitáhše, zde se osadili. Nedlauho před přjchodem gegich do země této, Markomané lid Německý, od Franků, národu tehdáž welmi mocného odtud wytlačen byl;*) nebo také Slowané ge djlem wypudili, a s djlem zde pozůstalým se spogili. Celá nyněgšj Česká zem slaula Bohemia, Böhmen, Bojerheim, od prwnjch zde bydljcých Bogů, kteřj as 600 lét před narozenjm Krysta Pána z Celtycké kraginy sem přitáhše, té zemi gméno Bohemia, Bojohemia, domow Bogů, Bojerheim, přiwlastnili. Odkud to gméno Čech, Čechy, půwod wzalo, w tom wlastenštj spisowatelé nikterak se srownati nemohau. Někteřj za to magj, že wůdce těch Slowanů, kteřj neyprwé do této wlasti našj přišli, Čech, co tolik gako

---

*) Přjtel mládeže od J. L. Z. Swazek čtwrtý, w Praze 1823. str. 94 — 98.

přednj znamená, ſe gmenowal. Druzý tomu odporugjce, dj: že ani Kryſtan ani Kozmáš, a ginj neyſtarſſj kronykářowé Čeſſtj o Čechowi ani tu neymenſſj nečinj zmjnku. Prwnj nálezce názwu Čech byl prý Einannus, ſpiſowatel kronyky Bizantynſké, za čaſu krále Wladiſlawa I. Ti, kteřj Čecha gakožto wůdce prwnjch Slowanů do země této ſe držj, na námjtku odpornjků ſwých odpowjdagj takto: Kozmáš kronykář o Čechowi zmjnku včinil, an gménem Bojema geg wyznamenal, nebo pod názwem Bojemu Čechy rozuměl. Bylby prý Bojema w ſkutku Čechem nazwal, kdyby tak gako ſpiſowatel Boleſlawſký, a Pulkawa ſwau kronyku gazykem Slowenſkým byl ſepſal; a mjſto Bojemowé giſtě Čechowé by byl gmenowal. Poněwadž Kozmáš arcyotce Čechů tmawým předſtawuge způſobem, an dle latiny Bojema geg nazýwá, k ſpiſowateli kronyky Boleſlawſké vtočiſſtě wzýti muſýme, a z nj ſe přeſwědčiti, že arcyotec Čechů, gegž Kozmáš Bojema nazýwá, w řeči Slowenſké Čech ſe gmenuge, a od toho gména tato wlaſt naſſe, wlaſt Čeſká že ſluge. *) Wýchodnj ſauſedowé Čechů od řeky Morawy, Morawcy, a nad řekau Morawau bydljcý Sláwowé Slezácy, Slezy

---

*) Pubitſchkas Geſchichte Böhmens 1. Theil. Tit. Pan Dobrowſký prawj: gméno Čech ne od Čecha, nýbrž od napřed ſe tlačenj gednoho djlu Sláwů pocházý, a ſyce od četi, čjti, počjti, poněwadž Čechowé neyprwněgſſj wſſech Sláwů gſau.

od sledu nebo posledu, naposled, sledowati, poněwadž po Čechách následugjcý kraginu osadili, tak nazwáni byli. W Mjšsni sydleli Daleninцy, z kmene Srbů pošslý národ, a nad nimi w markrabstwj Lužickém osadili se Lužičané, od luhu, bažinatého mjsta, lesa, luže neb lauže, proto že kolem bažinami zawřeni, a gako ohraženi byli, gméno obdrželi. Od Welocharwátů k wýchodno-půlnočnj straně sydleli tak nazwanj Slávowé: Derbleniui, Ultimi, Linzaneni, Cribeteani, Berbiani, Drungubitæ, Cribizæ, kteřj gednjm gménem Polácy slauli. Bogupbalus za to má, že Polácy od stežege neboli půlnočnjho vhlu (Polus arcticus) nebo od hradu Polan, který na pomezých Pomořan stál, gméno obdrželi. *)

Sarnycyus Polanům gméno od města Pola w Ilyryi ležjcýho dáwá, z něhož také Lecha bratra Čechowa wywádj.**)

Hágek z Libočan Polanům gméno od polj přiwlastňuge, proto že prwnj pole wzdělávati počali.***)

Orychowius dj: Polachi gest neystarsšj názew Polanů, a wyznamenáwá národ, který za Lacheny sydlel. Gakkoli žádný národ, genžby se byl Lachy gmenowal, a kterýby s Polany byl sausedil, nám známý nenj: předce ze starých

---

*) Boguphalus chron. Pol.

**) Sarnicius annal. Pol. l. I. c. 12.

***) Hajek annal. Polon. F. II. p. 10.

a nowěgšjch zeměpisů wjme, že Wlachowé, a nebo gak se za našjch časů nazýwagj, Walachowé wždy s Polany sausedili.*) Půwodně nazýwali se Polanowé, Powlachi, z kterého slowa později (w) pro liběgšj zwuk wynecháno bylo, a tak gméno Polachi, nynj Polácy powstalo. Filip Kluwer (Cluverius) řeku Dněstr Polanům za meze klade: kde pak hned welká Walachye se počjnala.**)

Jan Lucyus z Konstantyna Porfirogennyta, a z giných Řeckých spisowatelů dokazuge, že obywatelé těch kragin ne gen Wlachowé se nazýwali, nýbrž že w skutku ti sami to gsau, o nichž Konstantýn Porfiryus mluwj.***)

Kraginy Pacynacytů wztahowaly se k wýchodu od wýtoku Dunage po černém moři, a gedného djlu řeky Dněpru až téměř k Kudáku, a odtud po pomezých malého a Nogaiského Tatarska, až k onomu pořadj hor, které nedaleko řeky

---

*) Laonicus. L. II.

**) „Quæ nunc duæ regionis Valachiæ ac Moldaviæ nominibus distinguuntur, superiori ætate uno vocabulo Valachiæ censebantur. Valachia ista ad fluvium, qui vulgo Niester appellatur, Pontumque Euxinum se extendit. Dividebatur autem tota provincia in majorem et minorem. Major postea Moldaviæ nomen accepit, minori Valachiæ titulus remansit." Philip. Cluverius.

***) Joannes Lucius de regno Dalmatiæ et Croat l. VI. c. 5.

Sambec, z Asowského moře wytýkagjcý, a téměř v města Bělohradu, do Donce postranného ramena řeky Donu se wléwagjcý počjná. K straně polednj wztahowaly se gegich kraginy po Dunagi a po řece Prut, wzhůru přes řeku Dněstr, až do kraginy Kamienice, a odtud až na půwod řeky Bug. Půlnočnj pomezý táhne se w rownosti od půwodu řeky Bug až do Pereјaslawl, a zase odtud wzhůru po řece Trubicy až k městu Kobicy, a odtud zase přjmá čára až k Bělohradu by se táhnauti mohla. Polednj pomezý těm kraginám vkládá Dunag. Celá Pacynacenská země, která giž tehdáž na dwa djly, totiž na djl před, a na djl za řekau Dněprem se dělila, na 8 welkých, a na 40 malých kragů rozdělena byla. Nad každým z těch osmera kragů welké knjže wrchnj wedl zpráwu, gemuž předstawenj kragů malých, w témž welkém kragi ležjcých, poddáni byli. *) Po čase ten djl Pacynacytů nebo Walachů, od Rusů a Poláků ku předu se tlačjcých setřen, a ostatnj djl z gegich obytných mjst wytlačen byl.

K západu od těch Pacynacytů, a k wýchodno = půlnočnj od Polachů, měli Rusowé swá obytná mjsta. Za času Konstantýna Porfirogenyta byl Sfendostalak, syn Ingorfů, panownjkem gegich. Oni každoročně w létě w městě

---

*) Conſt. Porphyrius de admin. imp. c. 13. 33. & 42.

Kyow se shromážděgjce, v welkém počtu po řece Dněpru až k sedmeru spádu wody: Essupe, Ostobuniprach, Gelandri, Neasit, Bulneprach, Berutzi, a Napreczi se plawili, kde k břehu přistawsse, zase pak dále odplauli. Prwé nežli do Bulgarye a Trácye se doplawili, mnoho laupežných autokû od Pacynacytů přetrpěti musyli. W zymě djlem do swých wlastnjch měst, djlem do kragin gim poplatných národů se odebrali. Gegich nám známá města byla: Cyoba, (Ceoba) nynj Kyon nazwané, na řece Dněpru ležjcý hlawnj město, w náměstenstwj stegného gména, 226 mil od Petrohradu wzdálené; Byğrad, (Busegrade) též na řece Dněpru ležjcý město, gen několik mil od Kyowa wzdálené; Černiğow, (Czernigoga,) hlawnj město stegného gména náměstenstwj, na řece Dezně; Nowýhrad (Nowograda), w náměstenstwj Černiğowském, na řece Dezně, která nedaleko Kyowa do Dněpru padá; Mezensk, nebo Mzeneneſk, (Miliniska), kragské město na řece Sucha a Meze, w náměstenstwj Orel; Telince, (Telinca.*)

Čas, w němž tento národ nábožensstwj křestanské přigal, nedá se vrčiti. Někteřj dj: že w dewátém stoletj, a ginj, že w desátém wěku nábožensstwj křestanské přigal.**)

---

*) Conſt. Porph. de admin. imp. c. 9.

**) Sigm. B. Herberſtein. rerum Mosca. comment. p. 3. & 5.

Za času Adama z Bremen a Helmolda giž neywětšj djl těch zemj, w nichž bydleli, w držený měli.*)

Mezy Rusy a Poláky od řeky Ruse až k řece Wisle po wýchodnjm moři bydlj Prussané,¹ kteřj před několika sty lety gesstě na řece Welikaja bytedlná měli sýdla. K polednj straně od Prusů nad Poláky, od řeky Wisly až k Labi bydlel welmi mocný rod Slávů, který staré gméno Windů nebo Wenedů, Srbů podržel; a kronykářowé tak ge gmenugjce, tjm gménem wjce malých národů wyznamenáwali.**)

Z těch Windů nebo Wendů prwnj gsau Pomořané. Slowo Pomořan gest dobré Slowenské slowo, a znamená tolik gako v moře nebo po moři bydljcý, gak to w skutku položenj kraginy Pomořan dokazuge. Neboť zem Pomořanů k půlnocy mořem wýchodnjm, od strany wýchodnj, totiž od strany Prusů, řekau Wislau, od

*) „Ruſſia autem vocatur a Danis Oſtogard eo, quod in oriente poſita, omnibus abundet bonis. Hæc etiam Chunegrad dicitur, eo quod ibi sedes Hunnorum primo fuerint. Hujus metropolis civitas eſt Chue. Helmold. chron. Slav. L. I. c. 1. & 4.

**) „Ubi ergo Polonia finem facit, pervenitur ad ampliſſimam Slavorum provinciam, eorum qui antiquitus Vandali, nunc autem Vinithi, ſeu Vandali appellantur. Conſt. Porph.

strany západnj Oderau, a od strany polednj Wartau a Nietecau, která nedaleko Chruswicku z gezera Gulpo wytéká, gest ohražená.*)

W dwanáctém stoletj kwetla w Pomořansku giž některá mjsta, gako: Pirysa, (Pirissa) as mjli cesty od gezera Mádua wzdálené město; Kaminia (Camina), na zátoce wýchodnjho moře; Woljn, (Vilina) Lubecýn (Lubinum), na welkém přjstawu; Kolberğ, (Colloberga) nedaleko wýtoku řeky Porsant, na wýchodnjm gezeře Belğrad, na postranném rameně řeky Porsant, a giná.**)

Wedlé Pomořan sydleli Wilcowé,***) gegich pomezý bylo: K wýchodu řeka Odera až do kraginy, w njž řeka June do Odery se wléwá; k půlnocy moře wýchodnj s welkým přjstawem; k západu wztahugj se meze Wilců po gednom rameně řeky Warnow a Nebel, přes města: Gistrow (Gůstrow) a Krakow dolů, pak po řece Plauen, Kalpen (Calpen) a gezero Murni, přes města: Mirow, Fůrstenberğ, a geden djl Hawel; k straně polednj po Juně až k Odeře.****) Ten národ byl na čtwero kmenů

*) De S. Ottone et Conver. Pomeran. l. I. c. 22. Wáclawa Hanky Krátká hystorye Slowanských národů, w Praze 1818. str. 13.

**) Ibidem l. II. & III.

***) W. Hanky Krátká hystorye Slowanských národů, w Praze 1818. str. 8.

****) Chron. Gothsicens. l. IV.

rozdělen, a sice: w kmen Tolenců, Rhedarů, Kycynů a Cyrcypanů.*) Tolencowé bydleli na gezeře Tolen, w Meklenbursku na panstwj Staršard nedaleko Nowého = Braniboru, (Brandenburg) na řece stegného gména; Rhedarowé, neb Ryaduři bydleli na welkém přjstawu. Město Rethre léta 579. od Ota welkého wystaweno, a od Gero, markrabjho Braniborského docela rozbořeno bylo; obywatelé pak náboženstwj křesťanské přigjti přinuceni byli.**)

Na zbořeninách někdegssjho zbořeného města napotom nyněgssj Staršard w západnjm Prusku ležjcý byl wystawen. Geho gméno Staršard půwod Slowenský prozrazuge; neb star znamená tolik gako starý, seslý, a šard v Rusů, nebo grad v Charwátů, a hrad v Čechů znamená twrz, pewnost; znamená tedy Staršard tolik, gako starý hrad, twrz, pewnost.***)

Léta 789. Karel welký proti těm Wilcům wálečně wytáhna, gegich krajiny poplenil, a gal knjžata gegich; gen na welké přislibowánj, že pokog zachowati chtj, zase ge propustil. To wssak dlauho netrwalo; nebo léta 806. y s saussednjmi národy pod plat Francye ge uwedl. W stoletj dwanáctém měli Wilcowé giž dosti znamenitých měst, mezy nimiž paměti hodná gsau:

*) Ibidem.

**) Ibidem.

***) W. Hanky Hystorye Slowanských národů. str. 15.

Štětin, (Stetina) nedaleko wpádu Odery do welkého přjstawu; Wolgast, (Hologasta) we Šwedských Pomořanech nad Oderau; Gutsko, (Gonzgaga,) w přednjch Pomořanech, as mjli od Pcene wzdálené město. Krom až dotud gmenowaných národů gsau gesstě ginj (gak dj Ekhard) Slowensstj národowé, kteřj mezy Labem a Oderau bydlj, a daleko k polednj straně se rozssiřugj, totiž: Herulowé a Heweldowé, Laubuzowé, Wiljnowé, Stodorané *) a mnozý ginj. Wssickni ti národowé bydleli od Lokenice, po gednom djle Labe, řeky Hawle nebo Hawele, a Špregawy, pak po Odeře, až k Obře řece (Obra), která se v Šwerynu w kragi Warssawském do řeky Warty wléwá. Půlnočnj meze těm kraginám klade djl řeky Warty, a kraginy prwé gmenowaných Wilců. Dle Bangertowa poznamenánj, Leubuzy, Wiljni a Stodorané kraginu Braniborskau a Berlinskau po řece Špregawě (Spree) až k Obře; Haweláni anebo ginák Helweldi a Heweli, od řeky Hawele, až ku Štěpenicy táhnaucý se kraginu, we swé wládě měli. Po obau stranách Lokenice sydleli Bryzanowé, o nichž teprw léta 1107. Helmond, gakožto o spogených se Stodorany, baufjcých proti Gindřichowi VI. zmjnku činj. Dále nad těmi Bryzany přebýwali Lingoni a Warnowané,

---

*) Přjtel mládeže. 1825. Swazek 10. str. 70. 72.

a syce na řece Warnowě až k řece Nebel, která z gezera nedaleko Gistrowa (Gůstrow wytýká, a v Bicowa, (Bůtzow) do řeky Warnow se wléwá. Ti Warnowané nebo Warni léta 496. w spolku nebo w spogenj s Theodorychem byli. *)

Po Warnowanech následugj Obotryté, gegichžto památné město gest Meklenburg.**) Bydleli w nyněgssjm Meklenbursku a Swerynsku, od Desawského gezera až k Warnowu. Léta 789. ti Obotrité s Karlem welkým proti Wilcům spolčeni byli; a od té doby wždy w spolku s řjssj Franckau ostali. Gegich knjže Wican léta 795. we wálečném taženj, gež ku pomocy Karla welkého proti Sasům konal, na Labi zabit byl. Po něm na stolec panowánj nastaupil Thrasko, který léta 798. pomocý wyslance Franckého Sasy nazpět zapudil. Tentýž Thrasko léta 808. (an král Dánský ponaukánjm Wilců do země Obotrytské wpadl,) wyhnán byl; ale w následugjcým na to roce pomocý Franků zase do swých zemj se nawrátil. Nedlauho na to, chtěge zradu Wilců wálečně mstjti, na břehu mořském od Dánů vtlučen byl. Slawomir, nástupce Thrasků, mage na poručenj cýsaře s Ceadrogem, synem Thraskowým, králowstwj děliti, léta 817. proti cýsaři powstal. Cýsař daw ho gjti, ze země ho wyhnal, načež Ceadrog, pro-

*) Ekhard de rebus Franc. Orient. l. III. c. 7.
**) Hankowa hystorye Slowanských národů, str. 10. 8.

to že s syny Gedefrydowými proti cýsaři se srozuměl, z wlády wyhnán, Slawomir z wyhnanstwj zpět ku panowánj powolán byl; ale na cestě do země Obotrytské zemřel; načež Ceadoğ s Karlem, obětowaw mu mnoho darů, se smjřil, a zase na stolec panowánj dosedl. Léta 844. Obotrytowé pod zpráwau Gozzomnila, ginák Gestimula nazwaného, od neywyšssj wlády Franků se oswobodili. To swoboda wssak dlauho netrwala, nebo Ludwjk wálečně proti nim wytáhna, gegich knjže Gozzomnila zabil, a ge opět w poddanost Francké řjsse vwedl. Léta 986. w společnosti se Srby, teprw Franckého gha se sprostiti gim se podařilo. Gindřich, stawitel měst nazwaný, léta 925. Obotrytů, Wilců, a Hawelanů opět pod plat Německé řjsse vwedl. Obotryté wssak s neustálau udatnostj swobodu sy dobýwali. Léta 934. pobili od cýsaře vstanowené zpráwce nebo přednosty a léta 941. Saské ku pomocy cýsaře proti nim bogugjcý wogsko pod zpráwau Hugona přepadsse, geg potlaukli. *) Léta 1105. od Dánů za gegich krále Kanuta podmaněni byli; až posléz 1162. pomalu Němcowé do gegich zemj se nahrnowati počali.

Naproti těm Obotrytům bydleli Polabcy, gichž hlawnj město bylo Racysburğ**) Měli

*) Annal. regni Franc.

**) „Inde (scl. ab Obotritis) versus nos (Wagrios)

obytedlná swá sýdla na Labi, gak gegich gméno toho důkazem gest. Město Racysburğ gest nyněgssj město Ratzeburğ we wéwodstwj Meklenbursko = Strelickém, na gezeře stegného gména. Celá ta kragina Polabčanů, ginák Wağryanů k půlnočnj straně a k wýchodu mořem wýchodnjm byla ohražena; k straně poslednj hraničila s Trawau řekau, která v Giselráde wytýká, a v Trawemindy do wýchodnjho moře wtéká; k straně západnj mezuge s gednjm djlem řeky Trawe, s gezerem Plóen, a řekau Šwentinau; město Staréhrady, nyněgssj Oldenburğ gest. Krom toho města byla gesstě památná zde města: Libek, (Lubeca) na řece Trawe, která Stekenicy a Wakenicy do sebe pogjmá; Segeberğ (Segchergum) též na řece Trawě ležjcý město; Oldesloa, (Oldesloa,) na wtoku Besty do Traye; Plóen, mezy dwěma gezerama; Niesstadyum, na Libecké mořské zátoce, a Litkenburğ nedaleko moře. *) Wagrye náležela někdy Sasům, anebo wéwodowé Sasstj wrchnj nad nj drželi zprávu. Nebo léta 1106. Lothar wéwoda Saský, tu celau zem y s Holssteinem Adolfowi z Scowenburku postaupil, gehožto druhorozený syn Adolf II. léta 1131. po něm panowati počal.

Polabi, civitas eorum Racisburg," Helmoldus chron. Slavon. l. I. c. 49. & 67.

*) Ibidem l. I. c. 12.

We wálkách, které po kladbě, do njž Gindřich Baworský, pyšný nazwaný, a wéwoda Saský dán byl, mezy Adolfem II. a markrabjm Braniborským, Albrechtem, nedwědem přezděným, geniuž cýsař Konrad III. wéwodstwj Saské připowěděl, wznikly, kraginy Wağryanů welice poplenčny byly. Neboť Albrecht západno-půlnočnj Sasko wybogowaw, a y geden djl z Nordalbinğu sy podmaniw, hraběte Adolfa, protiwnjka swého, zahnal, a Gindřicha z Badewide, z vrozeného rodu hrabat Orleminde, na mjstě wyhnaného w Holšteině vsadil. Adolf k Wağryanům nepochybně se vtekl, poněwadž od toho času Holšteinowé s Wağryany newstále bogowali. Při gednom wýskoku Wağryanů do kraginy Holšteinů Gindřich z Badewide do gegich země wpadna, od gezera Plöen až k wýchodnjmu moři a řece Trawě, ohněm a mečem gi poplenil. Po čase, an cýsař wéwodstwj Saské po smrti Gindřicha pyšného léta 1139. geho synowi Gindřichowi Lwowi zase nawrátil, musylť také Badewide Holštein opustiti, který pak swému někdegšjmu hraběti slibem wěrnosti a poddanosti se zawázal. Gertruda, Gindřicha Lwa matka, která hraběte Badewide w ochranu wzala, kraginu Wağerni gemu darowati mjnila; ale Adolf II. k Gindřichowi Lwowi vtočišstě wezma, w držení té kraginy ostal. Aby poplenčná Wağerye zase poněkud se wzdělala, Adolf II. léta 1140. Němcy

gi osadil, načež pozůstalj gesstě Slávowé docela se wytratili.

Na moři Baltyckém na ostrowě Wemere též Slowané sydleli. Ten ostrow proti Wağiům ležel, tak že se z něho Staréhrady spatřiti mohly.*) Druhý ostrow mnohem wětšj proti Wilkům ležjcý, na němž sydleli Ránowé, ginák také Rugianowé nazwanj, národ Slowenský welmi mocný. Helmond ten ostrow nazýwá R y ğ e n (Rügen) proti Pomořanům, gehož hlawnj město gest B e r g e n, a krom něho menssj města, gako: Gary, Grigst a statek Putbus. K tomu knjžetstwj se mnoho giných malých ostrowů čjtalo, gako: gezero Hinden, Nyden, (Nüden) a hraběcý Putbusyský ostrow Wilm.

Od pokoge l. 1814. dne 14. ledna mezy Šwédy a Denemarky zawřeného, náležj ostrow Ryğen Denemarkům.

K r a g i n y n a w ý c h o d n j m m o ř i l e ž j c ý, byly tedy půwodnj sýdla Slávů, z nichž se pak téměř po celé Ewropě rozssjřili. Od černého moře proti Konstantynopoli, dále po welké řece Rha, nynj Wolğa nazwané, na

---

*) Sunt et insulæ Baltici maris, quæ incoluntur a Slavis, quarum una Vemere vocatur. Hæc opo sita est Waginis ita, ut videri posit Aldenburg. Sebas. Trank. de nominib. gent. a Tacito et Cl. Ptolom. relatis. Altera insula longe Major est, contra Wilgos posita, quam incolunt Rani, gens fortissima Slavorum.

wýchodnj y na západnj straně, k straně polednj w Sarmácyi na Karpatských horách, mezy horami někdegssjch Bojemů (nynj Čechů) z gedné strany, a z druhé strany k straně půlnočnj na zábřezj Pomořanského moře, a na zátoce moře Baltyckého, až k Labi dolů, ssiroko a daleko přebýwali Slowané*), gichžto se nynj počjtá 68,255.000.

---

*) Sebast. Frank. de nominibus gent. a Tacit. et Cl. Ptolom. relatis.

Die ältesten bekannten Slawen, und ihre Wohnsitze, von Joh. Ferd. Ritter von Schwabenau. Hesperus 1819. N. 59. N. 9. N. 61. Seite 487, 501, 515, 548, 565. Wien 1818.

Uiber die Abkunft der Scythen, Gothen, Bulgaren und Magiaren. Hesperus. Prag 1819. April. Seite 157. 166, 168. Nro. 17. S. 96.

Uiber die Kreinischen Slawen. Hormayr's Archiv für Geographie, Staats- und Kriegskunst. 9. Jahrgang. Wien 1818. Seite 2 — 11.

Geschichte des Slawen-Landes an der Aisch, und dem Ebrachflüßchen. Oder Geschichte des Schlosses, Städtchens, der Pfarrey, und des Amtes Höchstadt an der Aisch, und der Nachbarschaft von Nik. Haas, Inspektor am Schullehrer Seminarium. Mit einem Titelkupfer, und vielen Beilagen. Bamberg 1819.

Erweis, daß die Walachen nicht Römischer Abkunft sind, und dieß nicht aus ihrer Italienisch-Slawischen Sprache folgt. Halle, in der Gebauerschen Buchhandlung 1823.

W Hradcy Králowé 1825.